

Gäller från 2014-01-01

Beteendedefinitioner

Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH

SVENSKA KENNELKLUBBEN

Innehållsförteckning

Definitioner av beteenden som beskrivs i BPH	5
Aggressiva/hotfulla beteenden	5
Rädsla	9
Utforskande beteenden	15
Positiv hälsning	16
Undergivenhet	17
Lekbeteende	18
Födorelaterade beteenden	20
Skottaktivitet	20
Undersökning av annat än testretningen	21
Sammanfattande beskrivning	22

BETEENDE- OCH PERSONLIGHETS- BESKRIVNING HUND

BPH är en beskrivning vars syfte är att bidra till ökad kunskap om hundars mentalitet.

Den vänder sig såväl till special- och rasklubbar och uppfödare som vill få en bild av mentaliteten hos de hundar som ingår i avelsarbetet, som till den enskilda hundägare som vill lära sig mer om den egna hundens mentala kapacitet.

Med hjälp av BPH ökar möjligheten att identifiera de individer som utmärker sig positivt och har de egenskaper vi vill se hos våra hundar!

Definitioner av beteenden som beskrivs i BPH

Aggressiva/hotfulla beteenden

Aggressiva beteenden avspeglar en vilja hos hunden att få det som väckt obehag att avlägsna sig. De beteenden som hunden använder sig av i detta läge syftar till att uttrycka "farlighet" genom stor storlek, visa vapnen och/eller beredskap för att öka graden av hot. I mer extrema fall kan det även finnas en vilja hos hunden att oskadliggöra det som den upplever som farligt, och då genom att attackera retningen med full kraft.

Bett och bettförsök har dock oftast även de en signalerande funktion (att hunden därigenom visar sin farlighet gentemot den andre), och sker sällan i syfte att verkligen oskadliggöra antagonisten.

Stor storlek, som i djurvärlden är tecken på slagsmålsförmåga, kan visas genom exempelvis högre kroppshållning, rest ragg och hög svans. Hundens vapen är tänderna, vilka kan visas genom uppdragna läppar.

Beredskap att eskalera konflikten, exempelvis att gå in i fysisk batalj, visas oftast genom framåtsträvan. Den kan vara rent fysisk, att hunden rör sig eller gör utfall framåt, men kan också ses i kroppsspråket. En hotfull hund som är beredd för nästa steg är oftast på väg framåt i kroppen: mungiporna blir korta, kroppshållningen är inte bara uppåt utan även framåt, och öronen är riktade framåt.

I BPH dokumenteras tre varianter av aggressiva/hotfulla beteenden:

1. Hotfullhet (inklusive offensiv reaktion)
2. Imponerbeteende
3. Bitbeteende

Hotfullhet (inklusive offensiv reaktion)

Här dokumenteras hundens benägenhet att försöka stoppa/skrämma iväg retningskällan genom olika hotbeteenden, exempelvis dova skall, hotande kroppshållning och utfall. Denna form av aggressivt beteende sker nästan uteslutande då det finns ett visst avstånd mellan hund och retningskälla (exempelvis sällan under hantering, även om hunden kan backa ifrån testledaren och falla in i detta beteende då den hamnar några meter bort). Syftet med skalan är att beskriva intensiteten av hundens hotfullhet, och på det sättet få ett mått på hundens grad av ilska.

Offensiv reaktion	Samlingsnamn på beteenden som är i riktning mot retningskällan (kortare eller längre utfall) och som tycks syfta till att skrämja bort retningen.
Hotande kroppshållning	Hundens kropp är anspänd, hållen högt och riktad framåt mot retningen. Tydligast ser man detta genom att titta på frambenen; dess vinkel mot underlaget avslöjar kroppens hållning.
Hotande öronhållning	Öronen hålls upp och är riktade framåt. Denna öronhållning kan även ses i andra sammanhang (exempelvis då hunden är uppmärksam eller nyfiken), och kan inte ensamt ses som ett tecken på aggressivt beteende. Notera att öronens utseende och form skiljer sig mycket mellan raser, vilket gör att detta beteende bör tolkas med viss försiktighet.
Hotfull vokalisering	Kan vara morring eller skall. Graden av dovhets kan antas vara kopplat till graden av aggressivitet hos hunden. Morring antas generellt vara ett tecken på aggressivt beteende, medan hunden kan skälla i olika sinnesstämningar. Detta gör att ljusa skall inte ska tolkas som tecken på aggressivitet. Skall är oftast det första tecknet på aggressivt beteende hos hunden, men inte ett tecken på mer intensiv/allvarlig aggressivitet.
Korta mungipor	Munregionen/läpparna riktas framåt, vilket gör att mungiporna upplevs korta från sidan.
Stamp	Kort, intensiv, hoppande framåtrörelse som oftast är lika mycket uppåt som framåt.
Utfall	Längre framåtrörelse som kan göras hoppande eller upplevas som en rusning.
Stirrande	Hunden tittar intensivt mot retningen utan avbrott, vilket kan upplevas som ett stirrande.

Raggresning	Håret längs ryggraden – raggen – reses i mer eller mindre utsträckning. Kan ge allt från en liten ”puckel” vid skuldrorna till att hela raggen, från huvud till svansrot, kraftigt reses.
Hotfull svanshållning	Svansen hålls tydligt ovanför lodplanet; från något hög och ”lös” till helt upprest och stel. Notera att svansens utseende och hållning i avslappnat läge skiljer sig mycket mellan raser, vilket gör att detta beteende bör tolkas med viss försiktighet.

Imponerbeteende

I detta känsloläge tycks det som om hunden försöker imponera, och sända ett, jämfört med vid Hotfullhet (*se sidan 6*), ”tystare” budskap till den andra parten om den egna förmågan att trappa upp konflikten. Detta sker ofta med stel kropp, höjd stilla svans och stirrande mot den andra parten. Kan även, vid närkontakt med den andra parten (*som i moment 1 och moment 6, fas 2*), inkludera försök att kontrollera och fysiskt mäta sig med motparten, exempelvis genom klättranden mot den andre, försök att (sexuellt) bestiga den, och även gripa den andre med munnen.

Imponerande kroppshållning	Hundens kropp är anspänd, stel och hållen högt.
Stirrande	Hunden tittar intensivt mot retningen utan avbrott, vilket kan upplevas som ett stirrande.
Imponerande svanshållning	Svansen hålls tydligt ovanför lodplanet, och är upprest och stel. Notera att svansens utseende och hållning i avslappnat läge skiljer sig mycket mellan raser, vilket gör att detta beteende bör tolkas med viss försiktighet.
Kontrollerande fasthållning (med frambenen)	Hunden, då den hoppat upp mot en person, kniper med frambenen runt personens kropp eller arm och håller sig därigenom kvar i den uppräta positionen. Kan ske tillsammans med bestigande, men behöver inte göra det.
Kontrollerande grepp	Hunden griper personens hand eller arm under hälsningen på ett tvingande sätt; uppfattas som att hunden medvetet styr och kontrollerar personens agerande.
Bestigande	Hunden, då den har hoppat upp mot personen och står kvar i den positionen, hoppar med bakbenen och/eller utför stötande rörelser med bakdelen av kroppen. (Tolkas som imponerbeteende förutsatt att andra tecken finns.)

Imponermorr	Morrning i samband med bestigande och/eller kontrollerande faställning och grepp är ytterligare ett uttryck som kan tolkas som en vilja att kontrollera den andra individens agerande.
-------------	--

Bitbeteende

Här beskrivs hundens benägenhet att använda tänderna för att få den andre att avlägsna sig eller upphöra med hantering. Från blottande av tänderna, över bitintention till bett.

Uppdragna läppar/ blottade tänder	Läpparna, framförallt i överkäken, dras upp vilket gör att tänderna blottas i större eller mindre utsträckning.
Bitintention	En snabb huvudrörelse mot retningen som avslutas helt nära. Kan inkludera en tillbakahållen bettrörelse med munnen, eller bett i luften.
Bett	En snabb huvudrörelse mot retningen som avslutas med en bettrörelse där tänderna når fysisk närhet med retningen.

Hotfullt beteende i samband med hälsning i moment 1, Främmande person, och moment 6, Närmande person.

De beteenden som beskrivits under aggressivt/hotfullt beteende kan även förekomma då hunden är helt nära en person (moment 1, Främmande person, och moment 6, Närmande person). Noterbart är dock att hotfulla beteenden i denna nära situation oftast är mer subtila än i exempelvis testmomentet Visuell överraskning. Detta gäller framförallt i fas 3 av momentet Främmande person. Hotbeteendet ”Stel hotkropp” (nedan) då den sker helt nära TL eller figurant ska dokumenteras under rubriken Imponerbeteende.

Stel hotkropp	Ett första tecken på hotfullt beteende vid hälsning och hantering är stel kropp. Stel kropp kan även vara ett första tecken på flyktberedskap (<i>se ovan</i>). Det som särskiljer den stela kroppen då den ska tolkas som hotfullt beteende är att hunden då inte har en lutning bort från retningskällan, och inte upplevs som flyktbenägen. Hunden är kvar på stället, stel i kroppen. Ett vanligt nästa steg i eskaleringen av hotbeteende är morning, stirrande mot personen eller uppdragning av läpparna.
---------------	--

Rädsla

Det gemensamma för denna kategori beteenden är att de alla kan antas vara uttryck för ett antaget emotionellt tillstånd, vilket allmänt kan betecknas som rädsla. Detta emotionella tillstånd inrymmer dock fler nyanser; från en känsla av osäkerhet och oro, över ängslighet och rädsla, till stark fruktan.

Rädsla kan ta sig flera uttryck; under BPH beskrivs följande

- Flykt/avståndsökande (inklusive defensiv reaktion)
- Passiv oro
- Förarbundenhet
- Tid till kontroll
- Tid till kontakt
- Avståndsökande (sidled)
- Tempoväxling/tempoökning
- Tveksamhet
- Startreaktion

Ett annat uttryck för detta känsloläge kan vara hotfulla eller aggressiva beteenden. I BPH betraktas dessa beteenden dock som separerade från rädslebetenden. Det hindrar dock inte att både aggressiva beteenden och rädslebetenden kan ses samtidigt, eller tätt på varandra, vilket också dokumenteras av beskrivaren.

Flykt/avståndsökande (inklusive defensiv reaktion)

Till denna beteendekategori hör beteenden som syftar till att öka avståndet mellan hund och retning genom att hunden själv förflyttar sig bortåt. Inte sällan mixas dessa beteenden med beteenden tillhörande kategorin utforskande eller aggression/hotfullhet.

Defensiv reaktion	Samlingsnamn på beteenden hos hunden som syftar till att öka avståndet från retningskällan.
Flykt	Hunden vänder sig mycket hastigt bort från retningen och springer snabbt flera steg med huvudet bortvänt från retningen räknat.
Lugnt avståndsökande	Hunden rör sig i skritt eller trav bort från retningen.
Undanmanöver	En snabb förflyttning sidledes eller bort från källan några steg utan att blicken släpps från retningen.
Skvätt (flyktstart, "skutt")	En mycket snabb och kort flyktliknande rörelse där hunden i det närmaste hoppar bort från retningen.

Hastig huvudvridning	Hunden rör huvudet hastigt åt sidan eller bakåt för att se sig om, eller som den första delen av en flyktrörelse.
Nigning	Hunden hukar sig snabbt nedåt och bakåt som om den skulle påbörja ett flyktbeteende, men avslutar i samband med hukningen.
Ryggning	Hunden skjuter sig bakåt från retningen utan att ta steg eller med endast något steg.
Undanbackande	Hunden backar bakåt bort från retningen några steg.
Hastigt stopp	Hunden stannar mycket snabbt upp i rörelse mot retningen eller i rörelse sidledes.
Skyddssök	Hunden söker sig mot och/eller bakom föraren, annan person eller objekt i närheten, och kvarstannar där en viss tid.
Analsockstömning	Hunden utsöndrar sekret från analsäckarna, något som kan upptäckas genom den starka, fräna doft som därigenom sprids, och genom att hunden slickar sig. Sker i testsituationen oftast som reaktion på kraftig överraskning.

Flykt/avståndsökande i samband med hälsning

De beteenden som beskrivits ovan kan samtliga observeras hos hunden i ett socialt möte. I moment 1, Främmande person, begränsas hundens rörelseförmåga under fas 3 med händer och/eller koppel, vilket gör att även andra tecken i den situationen bör observeras och tolkas som en benägenhet hos hunden att vilja öka avståndet från testledaren.

Stretar emot	Hunden stretar emot då TL med kopplet drar hunden mot sig (sträckt koppel).
Stopp	Hunden stannar helt då TL har hunden i koppel, och står still/strävar bakåt trots att TL drar hunden mot sig.
Kroppsanspänning	Hundens muskler i kroppen är generellt anspända, som i beredskap för flykt eller annan avståndsökande strategi. Oftast har hunden en lutning bort från personen som en initial flyktberedskap.

Passiv oro

I denna beteendekategori hör beteenden som avspeglar en oro/ängslan för framtida eller pågående händelser, men som inte tar sig uttryck i flykt eller aggression. Dessa beteenden kan därför tolkas som ett mer passivt sätt hos hunden att hantera en obehaglig situation.

Sidledsrörelse (tramp)	Hunden rör sig på ett lugnt sätt i sidled eller något bakåt som inte tycks vara i avsikt att utforska retningen. Kan även vara tramp på stället.
Sidoblick	Hunden ser sig omkring eller mot retningen ”under lugg”. Oftast med sänkt huvud, och inte sällan i samband med orosrelaterad doftundersökning. Sker oftast utan eller med endast liten huvudrörelse, vilket då ger att ögonvitan kan synas tydligare än vanligt.
Doftundersökning (orosrelaterad)	Hunden undersöker markdofter (eller annan vegetation) sidledes eller bort från retningen till synes utan mål att undersöka retningen (vilket skiljer denna från utforskande markdoftundersökning). Detta beteende tolkas här som att hunden ”väljer bort” engagemang gentemot retningen, trots att den upplevts som obehaglig.
Hässjande	Hunden andas häftigt med öppen mun. Kan vara en normal reaktion för avkylning i varm väderlek, vilket gör att det är en i sammanhanget onormal hässjning som bör noteras (pga av att väderleken inte är varm el. onormalt intensiv hässjning).
Salivering	Hunden utsöndrar så stora mängder saliv att den kan observeras på utsidan av läpparna eller i pälsen nedanför munregionen. Kan vara en normal reaktion för avkylning i varm väderlek, vilket gör att det är en i sammanhanget onormal salivering som bör noteras (pga av att väderleken inte är varm eller onormalt stor mängd saliv).
Munslick	Hunden sträcker ut tungan i mungipan eller framåt och slickar läpparna i en kort rörelse. Är tecken på salivering (se ovan).
Låg svans	Hunden håller svansen lägre än då hunden håller den i avslappnat läge. Kan innebära att hunden ”kniper” med svansen, dvs den hålls på ett anspänt sätt in mellan bakbenen. Notera att svansens utseende och hållning i avslappnat läge skiljer sig mycket mellan raser, vilket gör att detta beteende bör tolkas med viss försiktighet.

Låg kropp	Hundens kroppshållning är antingen enbart lågt hållen, vilket kan ge ett krumt intryck, eller kombinerar detta med en bakåtlutad hållning.
Bakåtöron	Öronen hålls bakåt, vilket är bakom normalt viloläge. Kan vara mer eller mindre, där hunden trycker öronen bakåt och nedåt mot nacken. Notera att öronens placering och form skiljer sig mycket mellan raser, vilket gör att detta beteende bör tolkas med viss försiktighet.
Frysning	Hunden står med låg kroppshållning, lågt hållen svans och ofta med bakåtöron helt still. Svarar inte eller endast mycket lite/långsamt på retningar. Kan tolkas som ett kraftigt tecken på oro/ängslan.
Gäsp	Hunden öppnar munnen fullt ut och drar in luft. Sker i test-situationen oftast en stund efter att en potentiellt obehaglig händelse har inträffat, och då som ett tecken på en avtagande oroskänsla hos hunden.
Rullning	Hunden lägger sig ned och rullar runt på rygg i en kort rörelse eller i upprepade rörelser. Sker oftast en stund efter att en potentiellt obehaglig händelse har inträffat, och då som ett tecken på en avtagande oroskänsla hos hunden.
Kliande	Hunden reagerar som om något irriterar dess päls; antingen genom att klia sig med ett bakben mot huvudet/kroppen, eller genom att hunden naggar sig i pälsen på sidorna med tänderna. Sker i testsituationen oftast en stund efter att en potentiellt obehaglig händelse har inträffat, och då som ett tecken på en avtagande oroskänsla hos hunden.
Sträckning	Hunden hukar sig från stillastående med framdelen av kroppen, men med bakdelen fortfarande upprätt. Sker i testsituationen oftast en stund efter att en potentiellt obehaglig händelse har inträffat, och då som ett tecken på en avtagande oroskänsla hos hunden.
Skakning	Hunden utför en högfrekvent skakande rörelse med kroppen (som även kan inkludera huvud och svans) som om den vill avlägsna något ur pälsen. Sker i testsituationen oftast en stund efter att en potentiellt obehaglig händelse har inträffat, och då som ett tecken på en avtagande oroskänsla hos hunden.

Lättnadsurinerig	Hunden urinerar en stund efter att en potentiellt obehaglig händelse har inträffat, och kan då ses som ett tecken på att oroskänsla avklingat hos hunden.
Defekerande	Hunden avger avföring. Sker i testsituationen oftast en stund efter att en potentiellt obehaglig händelse har inträffat, och kan då ses som ett tecken på att hunden strax innan upplevt oro eller rädsla.

Förarbundenhet

Många hundar kan uppleva otrygghet och oro i samband med att separeras från sin ägare/familj. I moment 1, Främmande person, separeras hunden i fas 2 under en kort stund från föraren då TL tar med hunden på en kortare promenad. I den situationen kan hunden uppvisa tecken på förarbundenhet.

Obenägenhet att lämna föraren	Hunden tvekar eller vägrar att lämna föraren då testledaren försöker locka med sig
Benägenhet att återförenas med föraren	Hunden drar sig, eller till och med rusar, emot föraren då hund och testledare är på väg tillbaka mot föraren. Effekten blir att hunden stretar i kopplet i riktning mot föraren.

Tid till kontroll

Efter att hunden utsatts för en händelse som försatt hunden i ett tillstånd av rädsla kan det ta olika lång tid innan hunden kommit över händelsen och blivit av med känslan. Detta läge, då hunden inte längre är osäker, avvaktande och/eller flyktberedd, benämns i testsituationen som att hunden har kontroll på situationen.

Hunden är i kontroll	<p>Hunden har utsatts för en händelse som kan väcka ett känsloläge som kan beskrivas som rädsla, osäkerhet eller ängslighet.</p> <p>Hunden kan anses ha kontroll då den återigen är frimodig, och kan ägna sig åt aktiviteter som positiv hälsning, utforskande, eller bara vila, utan tecken på anspändhet, misstänksamhet, flyktberedskap eller oro.</p> <p>Hundan kan även anses ha kontroll om samma tecken uppvisas utan att hunden dessförinnan har blivit rädd. I det fallet noteras ”omedelbar kontroll”.</p>
----------------------	---

Tid till kontakt

Ett tecken på rädsla är obenägenhet att undersöka det skrämmande. Det gör att tiden det tar innan hunden tar sig fram till retningskällan kan vara ett mått på hur skrämmande händelsen var.

Kontakt

(efter en potentiellt skrämmande händelse)

Hunden har tagit sig fram till testretningen och befinner sig helt nära den. Kontakt kan definieras som då hunden undersöker retningen med direktkontakt eller med doftundersökning max 2 dm ifrån retningen.

Tecken på rädsla vid passerande på eller förbi testretning (avståndsökande, tempoväxling, tempoökning och tveksamhet)

I moment 4 (Visuell överraskning) och 5 (Skrammel) avslutas proceduren genom att hunden tillsammans med föraren får promenera förbi testretningen. Passage av testretning sker även i moment 7, Underlag, med skillnaden att hunden då går på testretningen. Tecken på rädsla kan här vara att hunden undviker att komma nära (avståndsökande) och/eller att den växlar tempo: ökat tempo för att snabbt komma förbi retningen eller minska tempot och tveka vid passerandet. Avståndsökandet och tempoväxlingen kan ske i samband med lågt hållen svans och kropp, med visuell inspektion av retningen och/eller tecken på oro, men behöver inte göra det

Avståndsökande (i sidled)

På sin promenad förbi testretningen avviker hunden aktivt från den naturliga vägen, och det i riktning bort från retningen. Vanligt är att hunden "bågar" då den passerar retningen. (Notera att hunden kan passera utanför markeringarna i moment 4 och 5 utan att ha avståndsökat; markeringarna är endast en hjälp för att bedöma eventuellt avståndsökande).

Tempoökning

Hunden ökar tempot, eller till och med rusar, i promenadriktningen. Effekten blir att hunden stretar i kopplet i riktning från föraren.

Tveksamhet

Hunden tvekar, gör halvhalt (stannar nästan) eller stannar helt då den ska passera förbi eller över testretningen.

Tempoväxling

Samlingsnamn för tempoökning och tveksamhet.

Startreaktion

Startreaktion (på engelska "startle reaction") är en omedveten reaktion på en plötslig och oväntad händelse.

Startreaktion	En startreaktion kännetecknas av sin omedelbarhet (mycket kort tid mellan retning och reaktion). Många muskler i kroppen blir snabbt aktiverade, vilket kan leda till en snabb huvudrörelse, att hunden hoppar till eller en kvick flyktreaktion. Även om beteendereaktionen är mycket snabbt övergående (inom någon sekund) kan startreaktionen leda till förhöjd uppmärksamhetsgrad och aktivitetsnivå.
---------------	---

Utforskandebeteenden

I denna beteendekategori ingår beteenden som syftar till att ge hunden mer information om retningen, och sådana som gör att hunden fysiskt tar sig fram emot och till retningen. Karaktäristiskt är en tydlig målsättning hos hunden att söka information, vilket ger ett nyfiket intryck. Utforskande kan utföras utan inslag av andra känslolägen men kan ibland göras i en mix med annat känsloläge; exempelvis att hunden strävar emot en retning med låg kroppshållning och lågt hållen svans, vilket kan tolkas som en mix mellan nyfikenhet och oro. En konflikt mellan olika känslolägen kan även visa sig i att hunden växlar mellan olika typer av beteenden – exempelvis mellan att ta sig framåt (utforskande) och att backa undan (avståndsökande).

Visuell inspektion	Hunden står stilla och tittar mot retningen (räcker ej enbart för registrering av utforskande).
Vinddoftundersökning	Hunden vädrar i luften målinriktat i riktning mot retningen.
Markdoftundersökning	Hunden luktar i marken målinriktat i riktning mot retningen.
Framåtsträckning	Hunden står still med tassarna, men sträcker sig mot retningen genom att skjuta fram huvudet och hals, och ibland hela kroppen. Sker alltid i kombination med visuell inspektion av retningen, och ofta med doftundersökning.
Rörelse i sidled	Hunden rör sig i sidled (eller något framåt) i cirkel runt retningen. Sker alltid i kombination med visuell inspektion av retningen, och ibland med doftundersökning.
Framåtrörelse	Hunden rör sig framåt mot retningen på annat sätt än genom utfall (aggressivt beteende). Kan ske i normalt skritt, men kan även ske mer tveksamt och försiktigt. Sker alltid i kombination med visuell inspektion av retningen, och ibland med doftundersökning på vägen fram.

Utforskande i samband med hälsning

De beteenden som beskrivits under rubriken Utforskande beteende kan initialt observeras hos hunden i ett socialt möte. Utforskandet sker oftast innan hunden visar andra sociala beteenden, som om hunden vill ha mer information om den andra individen innan den bestämmer sig för att inta en viss attityd. I mötet med främmande person tillkommer mer specifika utforskningsbeteenden.

Ansiktsblick	Hunden riktar blicken och uppmärksamhet mot personens ansikte.
Ansiktsinspektion	Hunden strävar mot personens ansikte, skjuter fram huvud och hals, och undersöker ansiktet helt nära utan fysisk kontakt. Kan ske i samband med positiv hälsning, men kan också ske helt utan hälsningsbeteende (och bör då inverka på bedömningen av hundens utforskandegrad i testet).

Positiv hälsning

Vid möten med andra individer är en vanlig reaktion hos hundar att hälsa med en positiv inställning. Detta kan tolkas som att hunden sänder budskap till den mötande individen om vänlighet och avsaknad av hotfulla intentioner. En positiv hälsning fri från rädsla, hotfullhet, undergivenhet och vilja att hävda sig upplevs ofta som hjärtlig och avspänd. Hur hundar hälsar, och under hur lång tid, varierar mycket beroende både på situationens beskaffenhet och hundens personlighet.

Svansvift	Hunden rör svansen från sida till sida, oftast i samband med ansiktsblick (<i>se utforskande beteende</i>). I vissa, intensiva, svansviftningar kan svansen även röras i lodplanet, eller i cirklar. Även bakdelen av kroppen kan delta i rörelsen, och förstärka intrycket av svansviftningens intensitet.
Hopp	Hunden hoppar upp mot personen och tar stöd med framtassarna mot denne så att kroppstyngden vilar på bakbenen.
Låga hopp	Hunden lyfter tassarna från underlaget som om den skulle hoppa upp, men avslutar rörelsen innan den helt har kroppstyngden på bakbenen.
Höga hopp	Hunden hoppar upp mot eller bredvid personen så att även bakbenen lättar från underlaget.
Tramp	Hunden trampar runt nedanför personen, ofta i en cirkelrörelse eller som en åttaformad rörelse. Rörelsen upplevs oftast som aktiv och intensiv, och sker ofta tillsammans med svansviftning, kroppstryck och huvudtryck.

Socialt skall	Hunden riktar sig mot personen och skäller, som om den uppfordrar till mer social närhet. Detta skall skiljer sig mot ett mer hotfullt skall genom 1) är ljusare till sin karaktär, 2) sker i samband med andra socialt, vänliga beteenden.
Annan social vokalisering	Hunden gnyr, ylar eller ”pratar” i samband med hälsningen.
Armgrep	Hunden griper personens hand eller arm under hälsningen. Görs detta tillsammans med andra vänliga sociala beteenden, och på ett sätt som uppfattas som att hunden endast ”bär” på handen eller armen (och inte tvingande), ska det tolkas som ett tecken på en glad och positiv inställning hos hunden.

Undergivenhet

I spelet med andra individer kan hunden uppvisa en undergiven sida. Traditionellt har denna sida hos hunden, som kan ses som en roll i det sociala spelet, betraktats ur ett rangordningsperspektiv, och då tolkats som att hunden underkastar sig någon annan, dominant, individ i gruppen. Rangordningsperspektivet har visat sig ha tydliga brister som förklaringsmodell i det sociala spelet mellan hundar och människor. Däremot kan de beteenden som traditionellt betraktats som underkastelsebeteenden observeras hos hundar. De kan då ses som uttryck för litenhet och ofarlighet i syfte att avvärja den andra, potentiellt farliga, individen. Den undergivna attityden kan även ses som en vilja att bli accepterad och omhändertagen av den andra parten.

Lågt svansvift	Hunden viftar på svansen då den hålls i ett lågt läge. Slagen är oftast korta och hämmade. Kan göras då svansen är ”knipt”, vilket gör att svansviftningarna sker mellan bakbenen. Notera att svansens placering och form skiljer sig mycket mellan raser, vilket gör att detta beteende bör tolkas med viss försiktighet.
Låg hälsningskropp	Kroppen hålls i samband med hälsningen låg i sin helhet, eller med låg bakdel som ger ett bakåtlutat intryck.
Liggande	I hälsnings- eller hanteringssituationen lägger sig hunden ner och rullar över på rygg.
Halvligg	Från sittande påbörjar hunden ett liggande (se definition ovan) med bakkroppen medan framtassarna fortfarande är sträckta och håller framdelen upprest.

Bakåtstrukna hälsningsöron	Öronen hålls i samband med hälsningen bakåtstrukna eller till och med ”klämda” (tryckta bak mot nacken). Notera att öronens placering och form skiljer sig mycket mellan raser, vilket gör att detta beteende bör tolkas med viss försiktighet.
Låg huvudhållning	Huvudet hålls lågt under hälsningen; antingen tillsammans med lågt hållen kropp eller lägre än kroppen.
Slick	Hunden slickar personens hand, ansikte eller klädesplagg.
Slickintention	Hunden slickar i luften då den är riktad mot personen i samband med hälsningen.
Kropptryck	Hunden trycker sidan av kroppen mot personens fot/ben/kropp.
Huvudtryck	Hunden trycker huvudet mot personens ben, kropp eller hand, ofta i en rörelse uppåt och framåt där nosen först rör personen, därefter hjässan eller sidan på huvudet.
Undergivenhetsurinering	Hunden urinerar i samband med hälsningen eller hanteringen. Sker oftast tillsammans med flera andra tecken på undergivenhet.

Lekbeteende

Ett vanligt beteende hos många hundar är lek. I leken kan beteenden ses som annars skulle fylla mer relevanta syften. Exempel är brottningslek mellan två hundar, där hundarna på ett lekfullt sätt slåss med varandra. Detta sker dock i ”lekversionen”, vilket kännetecknas av tillbakahållna intentioner (inga riktiga bett som skadar, endast symboliska bett), rollskiften (vem som har övertaget kan variera under leken) och en känsla hos betraktare av positiva känslor hos bägge parter och att det som sker inte är på allvar.

I testet beskrivs hundens lekbeteende i ett testmoment: föremålslek. Där testas hundens benägenhet för jaktlek med lekföremål. Under jaktlek kan man observera allt från efterrusningar över gripande till ”dödande” huvudskakningar, allt utfört symboliskt med symboliskt byte.

Förföljande	Hunden följer det dragna eller kastade föremålet till synes i syfte att gripa det.
-------------	--

Gripande	Hunden griper om föremålet med tänderna. Kan utföras på olika sätt. I testet dokumenteras hur snabbt hunden griper föremålet, hur engagerat hunden griper och om hunden griper med framtänderna eller med hela munnen (då även tänderna längre bak används i gripandet).
Hållande	Hunden håller med ett fast grepp om föremålet med tänderna.
Släppande	Hunden släpper föremålet med tänderna utan att direkt åter göra ett nytt gripande.
Dragkamp	Hunden håller och drar i föremålet medan lekpartnern drar åt andra hållet.
Omtag/greppbyte	Hunden har grepp om föremålet, men släpper det eller lättar på trycket med käkarna, och tar direkt därefter åter ett nytt grepp.
Huvudskakning	Hunden för, då den håller ett föremål i munnen, huvudet åt sidan med en intensiv rörelse som om syftet var att erövra föremålet (eller, om föremålet var ett litet bytesdjur, döda bytet).
Tillkämpande	Hunden försöker att under dragkampen slita loss föremålet genom att med frambenen trycka sig bakåt.
Lekuppfordran/lekinvit	Hunden riktar sig mot personen/retningen under en lekfull situation till synes i syfte att initiera lek. Vanligt är så kallade ”play bow”, där hunden trycker framdelen nedåt och bakåt mot underlaget och har bakdelen högt hållen. Vanligtvis sker denna rörelse tillsammans med svansviftning med högt hållen svans. (Kan eventuellt förväxlas med ”nigning”, som är kvickare utförd och oftast med lägre och mer stilla svanshållning.) Lekuppfordran kan även ske på andra sätt, exempelvis genom att hunden hoppar upp mot eller skäller uppfordrande mot lekpartnern.

Födorelaterade beteenden

I moment 3 – Matintresse – testas hunden i en födosituation. Det huvudsakliga syftet är att beskriva hundens uthållighet i försök att nå mat som ej är åtkomlig. Hundens uthållighet kan vara specifik för födosituationen, men kan även vara ett mer generellt uttryck för hundens uthållighet i andra situationer där hunden har svårt att nå ett mål.

Äta	Då hunden är vid födan öppnar den munnen, tar in födan mellan tänderna och sväljer den.
Smaka	Hunden tar försiktigt födan medelst framtänderna och tuggar den, oftast med viss tveksamhet. Hunden kan spotta ut födan efter att ha smakat.
Försök att nå mat	Hundens försök att nå mat definieras i testet som att den med huvudet befinner sig helt nära födans placering (max 0.5 meter bort), och till synes sträva efter att lokalisera eller komma åt maten. Det innebär att huvudet hålls lågt, i höjd med födans placering. (Kontakttaganden med föraren/testledaren, eller annan undersökning än mot födokällan räknas alltså inte som försök att nå mat).
Fysiska försök	Hunden försöker med tänderna eller tassarna att komma åt födan. Vanliga beteenden som räknas hit är bita, slita, gnaga, bära, krafsa och gräva.

Skottaktivitet

En förhöjd aktivitet och uppmärksamhetsgrad som väcks av skottet, vilket är ett resultat av att hunden förväntar sig en positivt värderad händelse i samband med skottet. Karakteristiskt är avsaknad av tecken på negativa känslor. Kan liknas vid utforskande med några skillnader: oftast med högre grad av anspänning, sällan mixat känsloläge och sällan växling mellan beteenden relaterade till andra känslolägen (exempelvis flykt eller oro).

Visuell uppmärksamhet	Tydligt förhöjd och utåtriktad uppmärksamhet med blicken.
Uppsträckt kropp	Tydlig anspänning i kroppen som följd av förhöjt beredskapsläge, men utan inslag av avståndsökande/flykt eller oro.
Uppsträckta öron	Öronen hålls högt och riktas utåt i samklang med den visuella uppmärksamheten.

Trampa runt	Rör sig, byter position som ett resultat av ökad ivrighet.
Ljud	Hunden kan i den förhöjda aktiviteten gnälla eller skälla (mer ovanligt).

Tid till aktivitetskontroll

Efter att hunden reagerat på skottet med förhöjd aktivitet kan det ta olika lång tid innan hunden kommit över händelsen och blivit av med förväntningarna som väcktes av skottet. Detta läge, då hunden slappnat av i kroppen och inte längre har förhöjd och utåtriktad uppmärksamhet, benämns i testsituationen som att hunden har fått kontroll på sin aktivitet.

Hunden är i aktivitetskontroll	Hunden har utsatts för en händelse (i testsituationen skott) som skapat en förhöjd aktivitetsnivå. Hunden kan anses ha kontroll då den återigen är avslappnad, och kan ägna sig åt andra aktiviteter som kontakt med sin förare eller bara vila, utan tecken på anspändhet och utåtriktad uppmärksamhet. Hunden kan även anses ha kontroll om samma tecken uppvisas utan att hunden dessförinnan har blivit aktiv. I det fallet noteras ”omedelbar aktivitetskontroll”.
--------------------------------	---

Undersökning av annat än testretningen

I testmoment 2-6 finns en kompletterande beskrivningsskala i form av ”Undersökning (allmän av annat än testretningen)”. Syftet med den är att fånga hundens obenägenhet att engagera sig i testretningen.

Undersökning av annat än testretningen	En samlingskategori av alla beteenden som riktar sig mot omgivningen. I omgivningen inkluderas inte testretningen – testledaren (moment 2), lekföremålet (moment 2), matstationen (moment 3), figuren (moment 4), skramlet (moment 5) eller den närmande personen (moment 6) – eller föraren.
--	---

Nyttig information hittar du på

www.skk.se/bph

Sammanfattande beskrivning

I denna del av protokollet sammanfattar beskrivaren hundens agerande under testet på ett subjektivt sätt. Som guide för detta anges åtta beskrivande ord. För varje ord finns en skala i form av fem steg från ”inte alls” (0) till ”mycket” (4). Beskrivaren sätter ett kryss på den plats som upplevs vara beskrivande för hunden under den stund den observerats i testsituationen. Här kan även intryck från hunden mellan momenten inkluderas.

En beskrivning som kan passa för ”mycket” i respektive skala.

Arg

Har lätt att bli arg och visar det med hotfulla beteenden.

Energisk

Pigg, vaken och alert. Reagerar snabbt på retningar. Kan upplevas som att hunden hela tiden är på gång.

Glad i främmande människor

Trivs i umgänget med främmande människor. Svarar gärna på inbjudan till kontakt av främlingar och tar ofta eget initiativ till kontakt.

Lekfull

Svarar gärna på lekinviter och bjuder själv gärna till lek.

Ljudlig

Reagerar lätt med skall i olika uppkomna situationer. Kan också gnälla i väntan på aktiviteter och vara ljudlig vid hälsning.

Nyfiken

Är intresserad av händelser som inträffar och vill gärna undersöka dem i en positiv anda.

Positiv attityd

Har en allmänt glad attityd till livet.

Trygg

Har självförtroende. Reder ut uppkomna skrämelsituationer på ett rationellt sätt.

Gäller från 2014-01-01

Beteendedefinitioner

Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH

**SVENSKA
KENNELKLUBBEN**
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

POSTADRESS	163 85 Spånga
BESÖKSADRESS	Rinkebysvängen 70
TELEFON	08-795 30 00
TELEFAX	08-795 30 40
E-POST	bph@skk.se

www.skk.se

Agria
Djurförsäkring

Stolt samarbetspartner sedan 1964